

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE PAKİSTAN İSLAM CUMHURİYETİ
ARASINDA MAL TİCARETİ ANLAŞMASI ÇERÇEVESİNDEKİ
TİCARETTE EŞYANIN TERCİHLİ MENŞEİNİN
TESPİTİ HAKKINDA YÖNETMELİK**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri**

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; 12/8/2022 tarihinde Islamabad’da imzalanan, 7436 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ve 24/3/2023 tarihli ve 6994 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile onaylanan Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mal Ticareti Anlaşmasına ek “Menşeli Ürünler” Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokol’ün uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, 12/8/2022 tarihinde Islamabad’da imzalanan, 7436 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ve 24/3/2023 tarihli ve 6994 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile onaylanan Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mal Ticareti Anlaşmasına ek “Menşeli Ürünler” Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokol’ün uygulanmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 448 inci maddesi ile 1 inci maddede belirtilen Protokole dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Anlaşma: Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti arasında mevcut, 2 nci maddede belirtilen Mal Ticareti Anlaşmasını,

b) Armonize Sistem: 10/11/1988 tarihli ve 3501 sayılı Kanunla katılmamız uygun bulunan Uyumu Sağlanmış (Armonize) Mal Tanımı ve Kodlama Sistemi Hakkında Uluslararası Sözleşmede belirtilen şekilde ve Sözleşmenin ekinde yer alan pozisyonları, alt pozisyonları ve bunlara ait sayısal kodları, Bölüm, Fasıl ve Alt Pozisyon Notlarını ve Armonize Sistemin yorumu ile ilgili Genel Kuralları kapsayan Nomanklatürü,

c) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,

ç) Elektronik sistem: Menşe ispat ve dolaşım belgelerinin düzenlenmesine yönelik başvurunun yapılması, belgelerin düzenlenmesi, kontrol edilmesi, onaylanması ve vize işlemlerinin gerçekleştirilmesini sağlamak üzere Bakanlık ya da Bakanlıkça uygun görülen kişi ve kuruluşlarca elektronik ortamda verilen hizmet ve bu hizmete dair altyapıyı,

d) Eşya: Girdi ve ürünleri,

e) Fabrika çıkış fiyatı: Ürün için Taraf ülkelerden birinde nihai işçilik veya işlemin gerçekleştirilmesini üstlenen imalatçıya fabrika çıkışı itibarıyla ödenen, kullanılan bütün girdilerin kıymetlerinin dahil edilmiş olduğu, elde edilmiş ürünün ihracatında geri ödenen veya ödenebilecek yurt içi vergilerin tenziliyle bulunan fiyatı,

f) Fasıllar, pozisyonlar ve alt pozisyonlar: Armonize Sistem veya “AS” olarak belirtilen, Armonize Mal Tanımı ve Kodlama Sistemini oluşturan Nomanklatürde kullanılan fasıllar (iki haneli kodlar), pozisyonlar (dört haneli kodlar) ve alt pozisyonları (altı haneli kodlar),

g) Gümrük kıymeti: Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının (GATT) VII’nci Maddesinin Uygulanmasına Dair Anlaşma (DTÖ Gümrük Kıymeti Anlaşması) uyarınca tespit edilen kıymeti,

ğ) Girdi: Ürünün imalatında kullanılan herhangi hammadde, parça veya aksam ve benzerlerini,

h) Gümrük idareleri: Türkiye için Ticaret Bakanlığını, Pakistan için Federal Gelir İdaresi Başkanlığını ve Ticaret Bakanlığı Ticaretin Geliştirilmesi İdaresini,

ı) Girdilerin kıymeti: Kullanılan menşeli olmayan girdilerin ithalat esnasındaki gümrük kıymetini ya da bunun bilinmemesi veya tespit edilememesi halinde ihracatçı Taraf ülkede girdiler için ödendiği doğrulanabilir ilk fiyatı,

i) İmalat: Montaj veya özel işlemler de dahil olmak üzere, her tür işçilik veya işlemi,

j) Katma değer: Fabrika çıkış fiyatından, eşyaya dahil edilen diğer Taraf ülke menşeli her bir girdinin gümrük kıymetinin ya da gümrük kıymetinin bilinmemesi veya tespit edilememesi halinde ihracatçı Taraf ülkede bu girdiler için ödendiği doğrulanabilir ilk fiyatın çıkarılmasıyla bulunan değeri,

k) Menşeli girdilerin kıymeti: (ı) bendindeki tanıma uygun olarak, gerekli değişiklikler yapılarak uygulanan, bu tür maddenin gümrük kıymetini,

l) Menşe ispat belgesi: TUR-PAK Menşe İspat Belgesini,

m) Menşeli olmayan girdi: Menşe statüsü belirlenemeyen girdiler dahil, bu Yönetmelik kapsamında menşeli olarak nitelendirilmeyen girdileri,

n) Sevkiyat: Bir ihracatçıdan bir alıcıya birlikte gönderilen ya da ihracatçıdan alıcıya sevkinde tek bir sevk evrakı kapsamında yer alan veya böyle bir evrakın olmaması halinde tek bir fatura kapsamına giren ürünleri,

o) Sınıflandırma: Ürün veya girdilerin Armonize Sistemin belirli bir pozisyonu veya alt pozisyonu altında sınıflandırılmasını,

ö) Taraflar: Türkiye ile Pakistan'ı,

p) TUR-PAK Menşe İspat Belgesi: Menşeli ürünlerin Anlaşma hükümlerinden yararlanabilmesini sağlamak üzere Bakanlıkça yetkilendirilen kişi veya kuruluşlarca usulüne uygun olarak düzenlenip gümrük idarelerince vize edilen, örneği Ek-III'te yer alan formu,

r) TUR-PAK Menşe İspat Belgesi başvuru formu: İhracatçı veya yetkili kanuni temsilcisi tarafından TUR-PAK Menşe İspat Belgesi talep edilmek üzere doldurulması gereken, örneği Ek-III'te yer alan formu,

s) Ülkeler: Karasuları da dahil olmak üzere ülkeleri,

ş) Ürün: Daha sonra başka bir imalat işleminde girdi olarak kullanılması söz konusu olsa bile imal edilmiş ürünü,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Menşeli Ürünler Kavramının Tanımı ve Koşulları

Menşeli ürünler

MADDE 5- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında, aşağıda belirtilen ürünler Taraf ülkelerden biri menşeli kabul edilirler:

a) 7 nci maddede belirtildiği şekilde, tamamen o Taraf ülkede elde edilen ürünler.

b) 8 inci maddede belirtildiği şekilde, o Taraf ülkede yeterli işçilik veya işleme tâbi tutulmuş olmaları kaydıyla, tamamen söz konusu Taraf ülkede elde edilmemiş maddeler ihtiva ederek o Taraf ülkede üretilen ürünler.

İkili menşe kümülasyonu

MADDE 6- (1) 5 inci madde hükümlerine hâlel getirmeksizin, Anlaşma kapsamında tercihli rejimden yararlanmaya ehil bir nihai ürünün içerisine dahil edilen diğer Taraf ülke menşeli girdiler, nihai ürünün elde edildiği Taraf ülke menşeli kabul edilir. Nihai ürünün elde edildiği ihracatçı Taraf ülkede gerçekleştirilen işçilik veya işlemlerin 9 uncu maddede belirtilenlerin ötesine geçmiş olması şartıyla, söz konusu girdilerin yeterli işçilik veya işleminden geçmiş olmaları gerekmez.

(2) Birinci fıkrada düzenlenen kümülasyon hükümlerinin uygulanmasında; ilgili Taraf ülkede gerçekleştirilen işçilik veya işlem, 9 uncu maddede belirtilenlerin ötesine geçmez ise, ihracatçı Taraf ülkede eklenen katma değer in imalat ta kullanılan diğer Taraf menşeli girdilerin kıymetini geçmesi halinde, elde edilen nihai ürün ihracatçı Taraf ülke menşeli kabul edilir.

(3) Bir Taraf ülkede yapılan bir imalat işleminde, sadece diğer Taraf ülke menşeli girdiler kümülasyona tâbi tutulabilir. Söz konusu işlemde, menşeli olmayan girdilerin de kullanılması halinde; bunların, Ek-II'de yer alan listede belirtilen şartlar uyarınca yeterli derecede işçilik veya işlem görmesi gerekir.

Tamamen elde edilmiş ürünler

MADDE 7- (1) Aşağıdakilerin tamamen Taraf ülkelerden birinde elde edilmiş oldukları kabul edilir:

- a) Taraf ülkenin kendi topraklarından veya deniz yataklarından çıkartılan mineral ürünler,
- b) Taraf ülkede yetişen veya hasat edilen sebzeler ve bitkisel ürünler,
- c) Taraf ülkede doğmuş ve yetiştirilmiş canlı hayvanlar,
- ç) Taraf ülkede yetiştirilmiş canlı hayvanlardan elde edilen ürünler,
- d) Taraf ülkede avcılık veya balıkçılıkla elde edilen ürünler,
- e) İhracatçı Taraf ülkenin kendi gemileriyle karasuları dışında denizden elde edilen balıkçılık ürünleri ve diğer ürünler,
- f) Münhasıran (e) bendinde belirtilen ürünlerden kendi fabrika gemilerinin bordasında elde edilen ürünler,
- g) Yalnızca hammaddelerin geri kazanılmasına elverişli olan, sadece sırt geçirmeye veya atık olarak kullanılmaya elverişli kullanılmış lastikler de dahil olmak üzere, ihracatçı Taraf ülkede toplanan kullanılmış maddeler,
- ğ) Taraf ülkede yapılan imalat işlemleri sonucu ortaya çıkan atık ve hurdalar,
- h) Taraf ülkenin kendi karasuları dışında, münhasır işletme hakkına sahip olmaları kaydıyla deniz toprağı veya deniz toprağı altından çıkarılan ürünler,
- ı) Münhasıran (a) ilâ (h) bentlerinde tanımlanan ürünlerden üretilen eşya.

(2) Birinci fıkranın (e) ve (f) bentlerindeki “kendi gemileri” ve “kendi fabrika gemileri” terimleri yalnızca:

- a) Türkiye veya Pakistan’da kayıtlı veya tescilli olan,
- b) Türkiye veya Pakistan bayrağı altında seyreden,
- c) En az %50’si Türkiye veya Pakistan vatandaşlarına ait olanlar veya merkez ofisi ve ana iş yeri bir Taraf ülkede bulunan ve en az %50’si Türkiye veya Pakistan veya bunların kamu kurumları veya vatandaşlarınca sahip olunan şirketlere ait olan, gemiler ve fabrika gemileri için kullanılır.

Yeterli işçilik veya işlem görmüş ürünler

MADDE 8- (1) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre tamamen elde edilmemiş ürünler, Ek-II’de yer alan listede belirtilen şartlar yerine getirildiği takdirde yeterli derecede işçilik veya işlem görmüş olarak kabul edilirler. Ek-II’de yer alan listede belirtilen şartlar, imalatla kullanılan menşeli olmayan girdiler üzerinde yapılması gerekli işçilik ve işlemleri gösterir ve sadece bu girdilerle ilgili olarak uygulanır. Bu nedenle, listedeki şartları yerine getirerek menşe statüsü kazanmış bir ürün başka bir ürünün imalatında kullanılırsa, onun bileşiminde yer aldığı ürüne tatbiki mümkün şartlar, kendisine uygulanmaz ve bunların imalatında kullanılmış olabilecek menşeli olmayan girdiler dikkate alınmaz.

(2) Birinci fıkrada belirtilen duruma rağmen, listede belirtilen şartlar uyarınca bir ürünün imalatında kullanılmaması gereken menşeli olmayan girdiler, ancak;

- a) Toplam kıymetlerinin, ürünün fabrika çıkış fiyatının %10’unu geçmemesi,
- b) Menşeli olmayan girdilerin azami kıymeti olarak Ek-II’deki listede verilmiş olan oranların, bu fıkranın uygulanması suretiyle aşılmaması, şartı ile kullanılabilir.

(3) İkinci fıkra, Ek-I’in altıncı ve yedinci notlarında belirtilen toleransların uygulandığı Armonize Sistemin 50 ilâ 63 üncü fasıllarında sınıflandırılan ürünlere uygulanmaz.

(4) İkinci ve üçüncü fıkra, 7 nci madde anlamında Taraf ülkelerden birinde tamamen elde edilmiş ürünlere uygulanmaz. Buna karşın, bu fıkralarda sağlanan tolerans, 9 uncu madde ve 10 uncu maddenin ikinci fıkrasına hâlel gelmeksizin, ancak Ek-II’de yer alan listede belirli bir ürün için kullanılan girdilerin tamamen elde edilmiş olmasını gerektiren bir kural olması halinde, o ürünün imalatında kullanılan girdilerin tamamına uygulanır.

(5) Bu madde hükümleri, imalat sırasında gerçekleştirilen işçilik veya işlemin 9 uncu madde hükümlerine göre yetersiz sayılmadığı hallerde uygulanır.

Yetersiz işçilik veya işlem

MADDE 9- (1) 8 inci maddede belirtilen koşulların sağlanıp sağlanmadığına bakılmaksızın, bu maddenin üçüncü fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, aşağıdaki işlemler menşeli ürün statüsü verilmesi için yetersiz işçilik veya işlem olarak kabul edilir:

- a) Nakliyat ve depolama süresince eşyanın iyi şartlarda muhafazasını sağlamaya yönelik koruyucu işlemler,
 - b) Ambalaj ayırma ve birleştirme,
 - c) Yıkama, temizleme, toz, oksit, yağ, boya veya diğer tabakalardan arındırma,
 - ç) Dokumaya elverişli maddeleri ütüleme veya presleme,
 - d) Basit boyama ve cilalama işlemleri,
 - e) Tahıl ve pirinci kabuklarından ayırma, kısmi veya tam ağartma, parlatma ve perdahlama,
 - f) Şeker renklendirme veya şeker topraklarını biçimlendirme, kristal şekerin kısmen veya tamamen öğütülmesine yönelik işlemler,
 - g) Meyvelerin, kuruyemişlerin ve sebzelerin kabuklarını soyma, zarlarını ayıklama, çekirdeklerini çıkarma,
 - ğ) Keskinleştirme, basit bileme veya basit kesme,
 - h) Eleme, kalburdan geçirme, sıraya koyma, tasnifleme, kalibrasyon, eşleştirme (maddelerden setler oluşturma dahil),
 - ı) Basit şişeleme, tenekeye veya beherlere koyma, torbalama, sandıklama, kutulama, karton veya tahta üzerine yerleştirme ve tüm diğer basit paketleme işlemleri,
 - i) Ürün veya paketleri üzerine marka, etiket, logo ve diğer benzeri ayırt edici işaretleri yapıştırma veya basma işlemleri,
 - j) Farklı türde olmalarına bakılmaksızın ürünlerin basit karıştırılma işlemleri,
 - k) Şekerin herhangi bir madde ile karıştırılması,
 - l) Ürüne basitçe su ekleme veya ürünü seyreltme veya susuzlaştırma veya denşirme,
 - m) Tamamlanmış bir ürün oluşturmak üzere parçaların basit montajı veya ürünlerin demonte edilmesi,
 - n) (a) ilâ (m) bentlerinde belirtilen işlemlerden iki veya daha fazlasının bir arada yapılması,
 - o) Hayvan kesimi.
- (2) Birinci fıkranın amacına uygun olarak, yerine getirilmesi için özel vasıflara ya da özellikle bunun için üretilmiş veya kurulmuş makine, cihaz veya ekipmana gerek duyulmayan işlemler basit olarak kabul edilir.
- (3) Belirli bir ürüne uygulanan işçilik veya işlemin birinci fıkra hükümleri çerçevesinde yetersiz kabul edilip edilmeyeceğine karar verilirken, ihracatçı Taraf ülkede gerçekleştirilen işlemlerin tümü bir arada mütalaa edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Nitelendirme Birimi, Aksesuarlar, Yedek Parçalar, Aksam, Setler ve Etkisiz Unsurlar

Nitelendirme Birimi

MADDE 10- (1) Bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasında nitelendirme birimi, Armonize Sistem Nomanklatürü kullanılmak suretiyle sınıflandırma yapılırken temel birim olarak kabul edilen belirli bir üründür. Buna göre;

- a) Muhtelif maddelerin montajı veya gruplandırılmasından oluşan bir ürün, Armonize Sistemde tek bir pozisyonda sınıflandırıldığında, bu ürünün tümü nitelendirme birimini oluşturur.
- b) Bir sevkiyat, Armonize Sistemde aynı pozisyon içinde sınıflandırılan belli sayıda aynı üründen oluşuyorsa, her bir ürün bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanışı sırasında münferiden değerlendirilmelidir.

(2) Armonize Sistemin 5 sayılı Genel Yorum Kuralı çerçevesinde ambalaj, sınıflandırma açısından ürüne dahil ediliyorsa, menşe tespiti açısından da dahil edilir.

Aksesuarlar, yedek parçalar ve aksam

MADDE 11- (1) Bir cihaz, makine, alet veya aracın parçası beraberinde teslim edilen, normal olarak bir cihazın bölümü durumundaki ve fiyata dahil edilmiş bulunan veya ayrıca fatura edilmemiş

olan aksesuarlar, yedek parçalar ve aksam; söz konusu cihaz, makine, alet veya araç içinde mütalaa edilir.

Setler

MADDE 12- (1) Armonize Sistemin 3 sayılı Genel Yorum Kuralında tanımlandığı şekilde setler, kendisini meydana getiren ürünlerin tamamı menşeli olduğunda menşeli olarak kabul edilir. Ancak, bir set menşeli ve menşeli olmayan ürünlerden oluştuğunda, menşeli olmayan ürünlerin kıymeti, setin fabrika çıkış fiyatının %15'ini aşmıyorsa, set bir bütün olarak menşeli olarak kabul edilir.

Etkisiz unsurlar

MADDE 13- (1) Bir ürünün menşeli olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, imalatında kullanılabilecek;

- a) Enerji ve yakıt,
- b) Tesis ve teçhizat,
- c) Makine ve aletler,
- ç) Ürünün nihai bileşimine girmeyen ve girmesi amaçlanmayan diğer herhangi bir eşyanın, menşei dikkate alınmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ülkesel Gereklilikler

Ülkesellik ilkesi

MADDE 14- (1) İkinci ve Üçüncü Bölümde yer alan menşe statüsü kazandırılmasına ilişkin koşullar, Taraf ülkelerden birinde kesintisiz olarak yerine getirilir.

(2) Taraf ülkelerden birinden başka bir ülkeye ihraç edilmiş olan menşeli eşyanın geri gelmesi halinde; geri gelen eşyanın ihraç edilen eşya ile aynı olduğu, söz konusu ülkede bulunma veya ihraç edilme süresi içerisinde iyi koşullarda muhafaza edilmeleri için gerekli olanların ötesinde herhangi bir işleme tâbi tutulmadığı hususları yetkili idareleri tatmin edecek şekilde ispat edilemediği takdirde söz konusu eşyanın menşeli olmadığı kabul edilir.

Doğrudan nakliyat

MADDE 15- (1) Anlaşma hükümlerinde sağlanan tercihli muamele sadece, bu Yönetmeliğin gerekliliklerini yerine getiren ve Türkiye veya Pakistan'a ithal edileceği beyan edilen ürünlere, bu ürünlerin ihracatçı Taraf ülkeden ihraç edilenlerle aynı olması kaydıyla uygulanır. Bu ürünlerin, ithal edileceklerinin beyan edilmesinden önce değiştirilmemiş, herhangi bir şekilde dönüştürülmemiş veya iyi koşullarda muhafaza edilmelerine yönelik işlemler dışında bir işlemden geçmemiş olmaları gerekir. Ürünlerin depolanması veya sevkiyatı ve sevkiyatın bölünmesi, bu işlemlerin ihracatçının veya eşyanın sonraki hamilinin sorumluluğu altında gerçekleştirildiği yerde yapılabilir. Bu ürünlerin transit ülkelerde kaldıkları süreler boyunca gümrük gözetimi altında olmaları gerekir.

(2) Gümrük idarelerine aksini gösterecek bir sebep olmadığı sürece, birinci fıkra hükümlerinin yerine getirilmiş olduğu kabul edilir. Bu hallerde, gümrük idareleri beyan sahibinden, konşimento gibi sözleşmeye dayanan taşımacılık belgeleri ya da ambalaj işaret veya numaralarına dayanan gerçek veya somut kanıtlar ya da eşyanın kendisiyle ilgili her tür kanıt dâhil olmak üzere, bu hükümlerin yerine getirildiğine dair herhangi bir usulde verilebilecek ve bu hükme uyulduğunu gösteren tüm kanıtları temin etmesini talep edebilir.

Sergiler

MADDE 16- (1) Üçüncü bir ülkeye sergilenmek üzere gönderilen ve sergiden sonra Türkiye'ye veya Pakistan'a ithal edilmek üzere satılan menşeli ürünler, gümrük idarelerinin;

- a) Bir ihracatçının bu ürünleri Türkiye'den veya Pakistan'dan serginin düzenlendiği ülkeye naklettiği ve orada sergilediği,
 - b) Ürünlerin bu ihracatçı tarafından diğer Taraf ülkedeki bir kişiye satıldığı veya o kişinin tasarrufuna verildiği,
 - c) Ürünlerin sergi süresi içinde veya sergiden hemen sonra, sergilenmek üzere gönderildikleri durumda sevk edildiği,
 - ç) Ürünlerin sergilenmek üzere gönderildikleri andan itibaren, bu sergide teşhir edilmek dışında başka bir amaçla kullanılmadığı,
- hususlarında tatmin edilmesi kaydıyla, ithalatta Anlaşma hükümlerinden yararlanırlar.

(2) Beşinci Bölüm hükümleri uyarınca, bir menşe ispat belgesi düzenlenmeli ve normal usulde ithalatçı Taraf ülke gümrük idaresine ibraz edilmelidir. Serginin adı ve adresi bu belgede gösterilmelidir. Gerektiğinde, ürünlerin sergilendikleri koşullara dair ek kanıtlayıcı belgeler istenebilir.

(3) Birinci fıkra, özel amaçla yabancı ürün satmak üzere kurulmuş işyeri veya mağazalarda düzenlenmemiş olan ve ürünlerin gümrük denetimi altında kaldığı her türlü ticaret, sanayi, tarım ve el sanatları sergilerine, fuarlarına veya benzeri umumi gösterilere uygulanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Eşyanın Menşeinin İspatı

Menşe ispat belgesi

MADDE 17- (1) Pakistan menşeli ürünler, Türkiye'ye ithal edilmeleri esnasında bir örneği Ek-III'te yer alan TUR-PAK Menşe İspat Belgesinin ibrazı üzerine Anlaşmadan yararlanırlar.

(2) Birinci fıkra hükümlerine rağmen, bu Yönetmelik çerçevesinde menşeli ürünler 25 inci maddede belirtilen durumlarda, birinci fıkrada belirtilen menşe ispat belgesinin ibrazına gerek olmaksızın Anlaşma hükümlerinden yararlanırlar.

Menşe ispat belgesinin düzenlenmesi ve vize işlemleri

MADDE 18- (1) TUR-PAK Menşe İspat Belgeleri, Ek-III'te belirlenen form ve niteliklere uygun olarak ve seri numaraları verilerek Bakanlık veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlarca bastırılır ve ihtiyaca göre dağıtılır. Türkiye'de düzenlenen menşe ispat belgelerine, belgenin sol kısmına düşey yazıyla "TR" ibaresiyle başlayan bir referans numarası da girilir.

(2) TUR-PAK Menşe İspat Belgeleri, yalnızca ihracatçı veya ihracatçının gümrük beyannamesini imzalamakla yetkili kanuni temsilcisi tarafından örneği Ek-III'te yer alan TUR-PAK Menşe İspat Belgesi ile başvuru formunun bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak belgenin arka sayfasında yazılı kurallar ve Anlaşma hükümleri doğrultusunda doldurulması suretiyle yazılı başvurusu üzerine düzenlenir. Yetkili olmayan kişiler tarafından yapılan başvurular, gümrük idaresi ya da Bakanlıkça yetki verilen kuruluşlarca kabul edilmez.

(3) Anlaşma ve Yönetmelik hükümlerine uygun olarak; TUR-PAK Menşe İspat Belgesi ve başvuru formunun doldurulması, onaylanması ve vize edilmesi işlemlerinin elektronik sistem üzerinden gerçekleştirilmesi esastır. Elektronik ortamdaki veriler Pakistan, Bakanlık birimleri ve Bakanlıkça uygun görülen kişi ve kuruluşlarla paylaşılabilir ve veri değişimine konu edilebilir.

(4) Menşe ispat belgesi düzenlenmesi için başvuruda bulunan ihracatçı, belgeyi düzenleyecek gümrük idaresinin ya da Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşun talep edebileceği, söz konusu ürünün menşe statüsü ile bu Yönetmeliğin diğer hükümlerinin yerine getirilmiş olduğunu tevsik eden ilgili bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür.

(5) Türkiye'de düzenlenmesi talep edilen menşe ispat belgelerine ilişkin başvuru formu Türkçe veya İngilizce dilinde; TUR-PAK Menşe İspat Belgesi yalnızca İngilizce dilinde ve gümrük mevzuatına uygun olarak hazırlanır.

(6) TUR-PAK Menşe İspat Belgesi ve başvuru formunun doldurulmasında el yazısı kullanılması halinde;

a) Formlar, açık ve okunaklı şekilde matbaa harfleriyle ve mürekkeple doldurulur. Bu durumda, form üzerinde silinti ve değişikliklere izin verilmez.

b) Değişikliklerin, doğru olmayan kayıtların üzeri çizilerek gerekli düzeltmelerin eklenmesi suretiyle yapılması gerekir. Bu şekilde yapılan düzeltmelerin belgeyi dolduran kişi tarafından parafe edilmesi ve gümrük idaresi tarafından tasdik edilmesi icap eder.

c) Ürünlerin tanımı, bu amaçla ayrılmış kutu içine boş satır bırakılmaksızın yapılmalıdır. Eğer kutunun tamamı dolmaz ise, tanımın son satırının altına bir yatay çizgi çekilerek boş alan, çapraz bir çizgi ile kapatılmalıdır.

(7) Belge kapsamına giren her bir eşyaya sıra numarası verilir ve sıra aralarında boşluk bırakılmaz. Belgenin elle hazırlandığı durumlarda; son kaydın hemen altına sonradan bir ilave yapılmasını önlemek üzere yatay bir çizgi çekilerek kullanılmayan yerler çapraz bir çizgiyle iptal edilir.

(8) Belgede kayıtlı eşya, tanınmalarına olanak verecek kesinlikte ve ticari deyimleri ile hiçbir tereddüde yer vermeyecek açıklıkta cins, nevi, nitelik ve miktar olarak ayrıntılı bir biçimde beyan edilir.

(9) İhracatçılar veya yetkili kanuni temsilcileri, TUR-PAK Menşe İspat Belgesi başvuru formlarının arka yüzünde yer alan İhracatçı Beyanını doldurarak yer ve tarih belirtip imzalar.

(10) Elektronik sistem üzerinde TUR-PAK Menşe İspat Belgesi düzenlenmesi için beyanda bulunan eşyanın menşeinin tespitini teminen, eşyanın imalatında kullanılan menşeli olmayan girdilere uygulanan işçilik veya işlemin Ek-II’de yer alan listede belirtilen şartları sağladığını ispatlayan ve eşyanın imalatında kullanılan Türkiye veya Pakistan menşeli girdiler ve bu girdiler üzerinde gerçekleştirilen işçilik veya işlemleri gösteren tüm bilgi ve belgeler ile birlikte, ihracata ait diğer belgeler gümrük idaresi tarafından ya da Bakanlıkça yetki verilen kuruluşlarca kontrol edilmesi için elektronik sisteme yüklenir. İlgili mevzuat uyarınca elektronik olarak düzenlenen ya da beyanda kullanılmak amacıyla elektronik ortama aktarılmış bu belgelerin ve talep edilmesi halinde asıllarının, Bakanlık veya Bakanlıkça yetkilendirilmiş kuruluşların doğrudan erişimine hazır halde tutulması zorunludur. Menşe ispat belgesinin elle doldurulduğu durumlarda da söz konusu belge ve bilgiler, gümrük idaresi ya da Bakanlıkça yetkilendirilmiş kuruluşlara normal usulde ibraz edilir ve saklanır. Bu türde belge ve bilgiler 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununda öngörülen belge saklama sürelerine tâbidir.

(11) Gümrük idareleri ve Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlar, menşe ispat belgesinin kurallara uygun olarak doldurulup doldurulmadığını kontrol edip belgede kayıtlı eşyanın bu Yönetmelik hükümleri gereğince menşeli olduğu veya sayıldığı hususunda, ihracata ait diğer evrakı da inceleyerek kesin bir kanıya vardıldıktan sonra gerekli işlemleri tamamlarlar.

(12) Gümrük idareleri, 11 inci fıkrafta belirtilen kontrolleri yaparken;

a) TUR-PAK Menşe İspat Belgelerinin bu Yönetmelik hükümlerine uygun olup olmadığını incelemek,

b) İhraç konusu eşyanın cins, tür, nitelik ve miktar itibarıyla TUR-PAK Menşe İspat Belgesindeki kayıtlara uygun olup olmadığını tespit etmek,

c) İhraç konusu eşyanın menşeli olup olmadığını belirlemek,

ç) Eşyaya ait ihraç belgeleri yanında gümrük mevzuatı uyarınca nakliyeciler tarafından verilen belgeleri incelemek,

d) İhraç konusu eşyayı Gümrük Yönetmeliğindeki esaslara göre muayene etmek, suretiyle işlem ifa eder.

(13) İhraç belgeleri ve dolaşım belgelerinden üçüncü ülkelere gönderileceği anlaşılan eşya için TUR-PAK Menşe İspat Belgesi onaylanamaz ve vize edilemez.

(14) 11 inci ve 12 nci fıkralarda belirtilen değerlendirme ve incelemelerin olumlu sonuç vermesinin ardından gümrük idarelerince vize edilmesi uygun görülen TUR-PAK Menşe İspat Belgelerinin (10) numaralı “Endorsement” (Onay) alanına gümrük beyannamesinin numarası, beyanı değerlendirilerek belgeyi vize eden gümrük idaresinin adı, gümrük mührü veya kaşesi ve vize tarihi tatbik edilir. Bu alanın doğru, okunaklı ve noksansız doldurulması şarttır. Hatalı veya noksan yapılan vize işlemi belgeyi geçersiz kılar ve sonradan kontrol sebeplerinden birini teşkil eder.

(15) TUR-PAK Menşe İspat Belgesi, Anlaşma ile sağlanan tercihli ticarete yazılı delil olarak ancak gümrük idaresinin vizesi ile hüküm ifade edeceğinden, belge düzenleme işlemi vize ile tamamlanmış olur. Bu bakımdan belgenin vize tarihi, düzenlenme tarihi anlamına gelir.

(16) Düzenlenen menşe ispat belgesi, fiili ihracatın gerçekleştiği veya kesinleştiği anda ihracatçıya verilmek üzere hazır bulundurulur.

(17) İhracatçı veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisince, menşe ispat belgesinin (11) numaralı “Declaration by the Exporter” (İhracatçı Beyanı) alanı doldurulur ve imzalanır. İmzalanan belgenin bir kopyası ihracatçı tarafından mer’i mevzuatta öngörülen belge saklama süreleri saklı kalmak kaydıyla en az üç yıl saklanır.

(18) Elektronik sistem üzerinden düzenlenen TUR-PAK Menşe İspat Belgelerinde, (11) numaralı alan haricindeki tüm kısımlardaki bilgiler elektronik ortamda oluşturulur. Vize işleminin tamamlanmasından sonra, ihracatçılar veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcilerince, elektronik sistem üzerinde yer alan bilgilerin, bu maddede belirtilen şekil şartlarını taşıyan ve bu maddede belirtilen şekilde temin edilen yeşil mencevîş zeminli matbu TUR-PAK Menşe İspat Belgesi üzerine yazıcı vasıtasıyla dökümü alınır ve belgenin (11)

numaralı alanı 17 nci fıkrada belirtildiği şekilde doldurulur ve imzalanır. Elektronik sistemde oluşturulduktan sonra dökümü alınan belge üzerinde herhangi bir ekleme, düzeltme veya silinti yapılamaz.

Menşe ispat belgesinin elektronik sistem üzerinden düzenlenmesi

MADDE 19- (1) Bu Bölümde belirlenen koşullar karşılandığı takdirde, TUR-PAK Menşe İspat Belgeleri elektronik sistem üzerinden düzenlenebilir.

(2) Yedinci Bölüm hükümlerine uygun olarak; Tarafların gümrük idareleri, elektronik sistemlerin teknik özellikleri ve sonradan kontrol yöntemlerini birbirlerine iletirler.

(3) 18 inci madde hükümlerine hâlel gelmeksizin, elektronik sistem üzerinden düzenlenen TUR-PAK Menşe İspat Belgeleri;

a) İhracatçı Taraf ülke tarafından önceden gönderilmiş olan örnekler üzerinden ithalatçı Taraf ülke gümrük idarelerinin elektronik gümrük mühürlerinin gerçekliğini doğrulayabileceği, orijinal mührün dijital imajı şeklinde ya da herhangi bir şekilde olabilecek (10) numaralı alan üzerinde bulunan bir elektronik gümrük mührü,

b) Teşhis edilmelerini mümkün kılacak bir seri numarası veya bir kod, içermelidir.

(4) Bu madde hükümlerinin uygulanması, bir Taraf ülkede elle doldurulan ve vize edilen, Yönetmeliğin Ek-III'ünde yer alan örneğe uygun TUR-PAK Menşe İspat Belgelerinin Tarafların gümrük idareleri tarafından reddedilmesine yol açmaz.

Menşe ispat belgesinin sonradan verilmesi

MADDE 20- (1) Bir TUR-PAK Menşe İspat Belgesi, 18 inci maddenin on altıncı fıkrasına rağmen, istisnai olarak;

a) Hatalar, istenmeyerek yapılan ihmaller veya özel durumlar nedeniyle, ihracat esnasında düzenlenmemiş ise veya

b) Gümrük idareleri veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşların bir TUR-PAK Menşe İspat Belgesinin düzenlenmiş, ancak teknik nedenlerle ithalatta kabul edilmemiş olduğuna kanaat getirmeleri sağlanırsa

ait olduğu eşyanın ihracatından sonra, ihracat tarihinden itibaren en geç 12 ay içerisinde düzenlenebilir.

(2) Birinci fıkranın uygulanması açısından, bizzat ihracatçı veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisi eşyanın cinsi, nevi, niteliği ve miktarını, ambalaj şeklini, marka ve numaralarını, işaretlerini, ihracat gümrük idaresinin adını, gümrük beyannamesinin tarih ve sayısını belirterek yazılı talepte bulunur. Söz konusu eşya için ihracat sırasında menşe ispat belgesi verilmediğini veya menşe ispat belgesinin Pakistan yetkili makamlarınca teknik nedenlerle kabul edilmediğini sebepleri ile birlikte yazılı olarak beyan eder. 18 inci madde hükümlerine uygun olarak hazırladığı TUR-PAK Menşe İspat Belgesini talep yazısına ekler.

(3) Bu maddede belirtilen şartları yerine getiren ihracatçının veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisinin talebi, ilgili gümrük idareleri veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlar tarafından incelenir. Söz konusu ihraç eşyasına ait gümrük beyannamesi ve ekleri diğer evrak ile varsa bu işleme dair dosyaların incelenmesi ve kontrolü sonucunda, ihracatçının beyanına tamamen uygun olduğu anlaşıldığı takdirde TUR-PAK Menşe İspat Belgesi onaylanır ve vize edilir.

(4) Bu şekilde düzenlenen TUR-PAK Menşe İspat Belgesinin (6) numaralı "Remarks" (Gözlemler) alanına belgenin sonradan verildiğini belirtmek üzere İngilizce "ISSUED RETROSPECTIVELY" (SONRADAN VERİLMİŞTİR) meşruhatının düşülmesi zorunludur.

Teknik nedenlerle menşe ispat belgesinin reddi

MADDE 21- (1) TUR-PAK Menşe İspat Belgesi, bu Yönetmelikte öngörülen şekilde düzenlenmemiş ise teknik nedenlerle reddedilebilir. Aşağıda belirtilen;

a) TUR-PAK Menşe İspat Belgesinin ebat veya renk olarak Ek-III'te yer alan örnekten önemli derecede farklı olması, seri numarası veya referans numarası bulunmaması, İngilizce dilinde basılmaması gibi öngörülen form dışında bir form kullanılarak düzenlenmesi,

b) Menşe ispat belgesinde (4) numaralı alan gibi doldurulması zorunlu olan alanlardan birinin doldurulmaması,

c) TUR-PAK Menşe İspat Belgesinin (10) numaralı alanında mühür ya da kaşe bulunmaması veya belgenin yetkili olmayan bir makam tarafından vize edilmiş olması,

ç) TUR-PAK Menşe İspat Belgesi vize edilirken kullanılan mühür ya da kaşenin 32 nci madde hükümleri uyarınca örneği gönderilmemiş olan yeni bir mühür ya da kaşe olması,

d) İbraz edilen TUR-PAK Menşe İspat Belgesinin orijinal olmayıp fotokopi veya suret olması,

e) TUR-PAK Menşe İspat Belgesinin (2) ve (4) numaralı alanlarına Taraf ülkeler dışında bir ülkenin yazılması,

gibi teknik nedenlerle kabul edilmeyen TUR-PAK Menşe İspat Belgeleri sonradan düzenlenebilir.

(2) Teknik nedenlerle reddedilen TUR-PAK Menşe İspat Belgesi üzerine İngilizce "CERTIFICATE REJECTED BY THE CUSTOMS" (BELGE, GÜMRÜK TARAFINDAN REDDEDİLMİŞTİR) meşruhatı düşülür ve hangi nedenlerle kabul edilmediği de belirtilerek sonradan düzenlenen yeni bir TUR-PAK Menşe İspat Belgesi alması için ithalatçıya iade edilir. Ancak, gümrük idareleri gümrük işlemlerinin tamamlanmasından sonra kontrol amacıyla veya hile yapıldığından şüphe edilmesi halinde reddedilen TUR-PAK Menşe İspat Belgesinin bir kopyasını saklayabilir.

(3) Türkiye'ye yönelik ithalatlarda ibraz edilen menşe ispat belgelerinin teknik nedenlerle reddedilmesi durumunda, eşyaya Anlaşma kapsamında tercihli rejim uygulanmaz ve kanuni vergi nispetleri üzerinden tahakkuk yapılarak vergiler tahsil edilir. Bu durumda, Gümrük Kanununun 234 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uygulanmaz.

Menşe ispat belgesinin ikinci nüsha düzenlenmesi

MADDE 22- (1) Bir TUR-PAK Menşe İspat Belgesinin çalınması, kaybolması veya hasar görmesi halinde ihracatçı veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisi, ilk belgeyi düzenleyen gümrük idaresine veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşa elindeki ihracat belgelerine dayanarak ikinci bir nüsha tanzim edilmesi talebiyle müracaat edebilir.

(2) Gümrük idaresi veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlar, ihraç işlemi yapılmış olan eşyaya ait asıl menşe ispat belgesine ilişkin bilgilerle birinci fıkrada belirtilen beyanı karşılaştırıp ikinci nüsha belge düzenlenmesi talebine ilişkin yapılan beyanın doğruluğunu saptadıktan sonra, başvuru onaylanır ve gümrük idaresince vize işlemi gerçekleştirilir.

(3) Bu şekilde düzenlenen ikinci nüsha TUR-PAK Menşe İspat Belgesinin (6) numaralı "Remarks" (Gözlemler) alanına İngilizce "DUPLICATE" (İKİNCİ NÜSHADIR) meşruhatı düşülür ve ilk belgenin seri numarası yazılır.

(4) İkinci nüsha belge, ilk menşe ispat belgesinin vize tarihinden itibaren hüküm ifade eder. Gümrük idareleri, ikinci nüsha menşe ispat belgelerini vize ederken (10) numaralı alana ilk menşe ispat belgesinin vize tarihini yazarlar.

Menşe ispat belgesinin geçerliliği

MADDE 23- (1) Bir TUR-PAK Menşe İspat Belgesi, ihracatçı Taraf ülkede düzenlenme tarihinden itibaren on iki ay süreyle geçerli olur ve bu süre zarfında ithalatçı Taraf ülkenin gümrük idarelerine ibraz edilmelidir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen son ibraz tarihinden sonra ithalatçı Taraf ülkenin gümrük idarelerine ibraz edilen TUR-PAK Menşe İspat Belgeleri, bu belgelerin belirlenen son tarihe kadar ibraz edilememesinin istisnai durumlardan kaynaklanması halinde, tercihli muamele uygulanmak üzere kabul edilebilir.

(3) Diğer geç ibraz hallerinde; ithalatçı Taraf ülkenin gümrük idareleri, ürünlerin belirtilen son tarihten önce gümrüğe sunulmuş olması kaydıyla menşe ispat belgelerini kabul edebilir.

(4) TUR-PAK Menşe İspat Belgelerinin ibraz süresinden sonra tercihli muameleden yararlanması için bu sürenin bitiminden önce eşyanın gümrüğe gelmiş ve yine bu süreden önce ithalatçı veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisi tarafından yazılı olarak ilgili gümrük idaresine başvurulmuş olması gerekmektedir.

Menşe ispat belgesinin ibrazı

MADDE 24- (1) Menşe ispat belgeleri, gümrük mevzuatı ve ilgili mevzuat gereğince gümrük idarelerine ibraz edilir. İngilizce dilinde hazırlanmış olan TUR-PAK Menşe İspat Belgelerinin tercümesi talep edilmez; yalnızca, belgeler üzerinde İngilizce haricindeki bir yabancı dilde yazılmış ifadeler bulunması halinde, bunların tercümesi talep edilebilir. Ayrıca, ilgili gümrük idaresi beyannameye ek olarak ithalatçıdan eşyanın Anlaşmanın koşullarına uygunluğunu gösteren yazılı bilgi ve belgeleri talep edebilir.

(2) Eşyanın tercihli rejimden yararlanmasını teminen ibrazı gereken TUR-PAK Menşe İspat Belgesinin, bu belgeyle ilgili eşyanın fiili ithalinden evvel veya fiili ithali sırasında ibraz edilememesi ve ilgili ithalatçı tarafından eşyanın bekletilmeden ithalinin istenmesi durumunda, tercihli rejim uygulanmaz ve indirimsiz vergi nispetleri üzerinden tahakkuk yapılarak vergiler kesin olarak tahsil edilir. Ancak bu kabil eşyanın fiili ithalini müteakip süreleri içerisinde, usulüne uygun TUR-PAK Menşe İspat Belgesi işlemi yapan gümrük idaresine ibraz edildiği takdirde; ibraz edilen TUR-PAK Menşe İspat Belgesinin ithal edilen eşyaya ait olduğunun gümrük beyannamesi ve ekleri belgelerle karşılaştırılarak anlaşılması ve belgenin geçerlilik süresinin aşılmamış olduğunun tespiti kaydıyla, tercihli vergi oranına göre hesaplanan vergi tutarları ile tercihsiz vergi oranına göre hesaplanan vergi tutarları arasındaki fark mükelleflerine geri verilir.

Menşe ispat belgesinden muafiyet

MADDE 25- (1) Pakistan'dan Türkiye'ye gerçek kişilerden gerçek kişilere küçük paketler halinde gönderilen veya Pakistan'dan Türkiye'ye seyahat eden yolcunun zati eşyasını oluşturan ürünler; ticari amaçlarla ithal edilmemişlerse ve bu Yönetmeliğin gerekliliklerini yerine getirdiği beyan edilmişse ve böyle bir beyanın doğruluğuna ilişkin bir şüphe doğmamışsa, bir TUR-PAK Menşe İspat Belgesi ibrazına gerek olmaksızın menşeli kabul edilirler. Pakistan'dan Türkiye'ye posta yoluyla gönderilen ürünler için bu beyan, CN 22/CN 23 gümrük beyannamesi üzerinde veya bu belgeye eklenen bir kâğıt üzerinde yapılabilir.

(2) Pakistan'dan Türkiye'ye arızî olarak yapılan ve yalnızca alıcıların veya yolcuların veya bunların ailesinin kişisel kullanımına yönelik ürünlerden oluşan ithalat, ürünlerin cinsinden ve miktarından ticari amaç güdülmediği aşıkârsa ticari amaçlı ithalat olarak kabul edilmez.

(3) Ayrıca, birinci ve ikinci fıkralarda atıfta bulunulan ürünlerin toplam kıymetinin, küçük paketler için 500 Avroyu; yolcunun zati eşyasını oluşturan ürünler için ise 1.200 Avroyu aşmaması gerekir.

Destekleyici belgeler

MADDE 26- (1) 18 inci maddede belirtilen, bir TUR-PAK Menşe İspat Belgesi kapsamındaki ürünlerin Türkiye menşeli olduğunu ve bu Yönetmeliğin diğer koşullarını yerine getirdiğini ispatlamak amacıyla kullanılacak belgeler, TUR-PAK Menşe İspat Belgesine ilaveten;

a) İhracatçı veya tedarikçi tarafından, söz konusu eşyanın elde edilmesi için gerçekleştirilen işlemleri belgeleyici nitelikte, örneğin hesaplarında veya iç muhasebesinde yer alan doğrudan deliller,

b) Türkiye'de düzenlenmiş veya hazırlanmış, imalatla kullanılan girdilerin menşe statüsünü tevsik eden belgeler,

c) Türkiye'de düzenlenmiş veya hazırlanmış, Türkiye'de girdiler üzerinde yapılan işçilik veya işlemi tevsik eden belgeler, olabilir.

Menşe ispat belgeleri ile destekleyici belgelerin muhafaza edilmesi

MADDE 27- (1) Yürürlükteki kanunlarda öngörülen süreler saklı kalmak üzere,

a) TUR-PAK Menşe İspat Belgesi düzenlenmesi için başvuruda bulunan ihracatçı, 18 inci maddede belirtilen belgeleri,

b) TUR-PAK Menşe İspat Belgesini düzenleyen gümrük idaresi veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlar, 18 inci maddede belirtilen başvuru formunu ve başvuru sırasında ihracatçı tarafından kendilerine sunulan diğer tüm vesaiki,

c) İthalat Gümrük İdaresi, kendisine ibraz edilen TUR-PAK Menşe İspat Belgesini, en az üç yıl muhafaza eder.

Farklılıklar ve biçimsel hatalar

MADDE 28- (1) TUR-PAK Menşe İspat Belgesi üzerindeki ibareler ile ürünlerin ithalat işlemlerini yerine getirmek amacıyla gümrük idarelerine ibraz edilen belgeler üzerindeki ibareler arasında önemsiz farklılıklar bulunduğu fark edilmesi, bu belgenin gümrüğe sunulan ürünlere karşılık geldiğinin kesin olarak ortaya konması kaydıyla, menşe ispat belgesini kendiliğinden hükümsüz kılmaz.

(2) Bir TUR-PAK Menşe İspat Belgesi üzerindeki yazım hatası gibi bariz biçimsel hatalar, söz konusu belge üzerindeki ibarelerin doğruluğu hususunda şüpheye yol açmadığı müddetçe, bahse konu belgenin reddedilmesini gerektirmez.

Avro cinsinden ifade edilen tutarlar

MADDE 29- (1) 25 inci maddenin üçüncü fıkrasının uygulanması bakımından, ürünlerin Avro dışında bir para birimi üzerinden faturalandırıldığı durumlarda, Taraf ülkelerin ulusal para birimleri cinsinden ifade edilen ve Avro tutarına eşit tutarlar, Tarafların her biri tarafından yıllık olarak sabitlenir.

(2) Bir sevkiyat, ilgili Taraf ülkede sabitlenen tutara göre, faturanın düzenlendiği para birimine atıf yapılmak suretiyle, 25 inci madde hükümlerinden yararlanır.

ALTINCI BÖLÜM
Basitleştirilmiş İşlemler

Muhasebesel ayırım

MADDE 30- (1) Aynı ve birbirleri yerine geçebilen menşeli ve menşeli olmayan girdi stoklarının ayrı tutulmasının önemli maliyetler ve somut güçlükler doğurduğu hallerde, ilgililerin yazılı talebi üzerine Bakanlık, bu stokların yönetiminde “muhasebesel ayırım” yönteminin kullanılmasına izin verebilir.

(2) Muhasebesel ayırım yöntemi, belirli bir referans dönemi için, elde edilen menşeli kabul edilebilecek ürün sayısının, stokların fiziksel ayırma tâbi tutulmuş olması halinde elde edilmiş olacak ürün sayısı ile aynı olmasını sağlayabilmelidir.

(3) Bakanlık bu izni, gerekli göreceği koşullara bağlı olarak verebilir.

(4) Muhasebesel ayırım yöntemi, ürünlerin imal edildiği ülkede uygulanan genel muhasebe ilkelerine göre uygulanır ve kaydı tutulur.

(5) Muhasebesel ayırım yönteminden yararlanan kişi, menşeli kabul edilebilecek ürün miktarı için TUR-PAK Menşe İspat Belgesi düzenlenmesi için başvurabilir. Bakanlığın talebi üzerine, yararlanan kişi, stoklarının nasıl işletildiğine dair Bakanlığa bir bildirimde bulunur.

(6) Bakanlık, iznin kullanımını izler ve yararlanan kişinin izni uygunsuz kullandığı veya bu Yönetmelikte belirlenen diğer herhangi bir koşulu yerine getiremediği her durumda geri alabilir.

Parçalar halinde ithalat

MADDE 31- (1) İthalatçının talebi üzerine ve Bakanlıkça belirlenen şartlara tâbi olarak, Armonize Sistem'in 2(a) sayılı Genel Yorum Kuralı anlamındaki birleştirilmemiş veya monte edilmemiş halde olan ve Armonize Sistem'in XVI ncı ve XVII nci Bölümlerinde veya 7308 ve 9406 tarife pozisyonlarında yer alan ürünlerin, parçalar halinde ithal edilmesi halinde, bu tür ürünler için tek bir TUR-PAK Menşe İspat Belgesi, ilk parçanın ithalatı esnasında gümrük idaresine verilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Gümrük İdareleri Arasında Karşılıklı İdari İşbirliği

Mühür ve adreslerin iletilmesi

MADDE 32- (1) Tarafların gümrük idareleri, TUR-PAK Menşe İspat Belgelerinin düzenlenmesi amacıyla gümrük idarelerinde kullanılan mühürlerin örnek baskılarını, bu belgelerin sonradan kontrolünden sorumlu gümrük idarelerinin isim ve adresleriyle beraber, birbirlerine iletirler.

(2) İsim, adres veya mühürlerdeki herhangi bir değişiklik aynı şekilde diğer Taraf ülkeye derhal bildirilir.

Karşılıklı yardım

MADDE 33- (1) Bu Yönetmeliğin doğru bir şekilde uygulanmasını teminen, Taraflar, yetkili gümrük idareleri aracılığıyla, TUR-PAK Menşe İspat Belgesinin gerçekliğinin ve belgede yer alan bilgilerin doğruluğunun kontrolü hususunda birbirlerine yardımcı olurlar.

Sonradan kontrol talebi

MADDE 34- (1) İthalatçı ülke gümrük idareleri, TUR-PAK Menşe İspat Belgelerinin gerçekliği veya eşyanın gerçek menşesine ilişkin bilgilerin doğruluğu hakkında makul bir şüphenin doğduğu herhangi bir zamanda veya sondaj usulü ile yapacağı kontrol sonucunda menşe ispat belgesini veya bir kopyasını, gerektiğinde araştırmanın gerekçelerini de belirterek, sonradan kontrol talebi ile ihracatçı ülke gümrük idaresine geri gönderirler.

(2) Birinci fıkra hükümlerini yerine getirmek amacıyla; ithalatçı ülke gümrük idareleri, TUR-PAK Menşe İspat Belgesini ve eğer ibraz edilmişse faturayı yahut bu belgelerin birer kopyasını, gerektiğinde sonradan kontrol talebinin gerekçelerini de belirterek ihracatçı Taraf ülkenin gümrük idaresine geri gönderir. TUR-PAK Menşe İspat Belgesinde yer alan bilgilerin doğru olmadığı kanaatini uyandıran elde edilmiş tüm belge ve bilgiler sonradan kontrol talebini desteklemek üzere gönderilir.

Sonradan kontrol işlemleri

MADDE 35- (1) TUR-PAK Menşe İspat Belgelerinin kontrol talebi, belgenin ihracatçı ülke yetkili makamlarına gönderilmesi suretiyle yapılır.

(2) TUR-PAK Menşe İspat Belgelerinin kontrol talebi; menşe ispat belgesinde yer alan (12) numaralı alanın, kontrol talebinde bulunan ithalatçı gümrük idaresinin adı ve açık posta adresi, yazı makinesi veya mürekkepli kalemle ve matbaa harfleri ile yazılarak doldurulması suretiyle yapılır.

(3) Kontrol talebinde bulunulan yer ve tarih belirtilip imzalanır ve mühür ile işlemi gerçekleştiren görevliye ait kaşe uygulanmak suretiyle onaylanır.

Sonradan kontrol talebinin incelenmesi

MADDE 36- (1) Kontrol işlemi, ihracatçı Taraf ülkenin gümrük idareleri tarafından yerine getirilir. Bu amaçla, ihracatçı Taraf ülkenin gümrük idareleri, her türlü delili talep etme ve ihracatçının hesaplarını denetleme veya gerekli gördükleri diğer kontrolleri yapabilme yetkisine sahiptir.

(2) İhracatçı ülke gümrük idareleri, TUR-PAK Menşe İspat Belgelerinin kontrol sonucunu (13) numaralı alanı aşağıdaki şekilde doldurmak suretiyle belirtir:

- a) Birinci veya ikinci maddelerden uygun olanın önüne (x) işareti konur,
- b) Kontrolü yapan gümrük idaresinin adı ve kontrol tarihi yazılır,
- c) İmzalanır ve okunabilir mühür ile işlemi gerçekleştiren görevliye ait kaşe uygulanmak suretiyle onaylanır.

Sonradan kontrol sonuçları

MADDE 37- (1) Sonradan kontrol talebinde bulunan ithalatçı ülke gümrük idaresi, kontrol sonucundan en kısa zamanda haberdar edilir.

(2) Kontrol sonuçlarında, belgelerin gerçek olup olmadığı, söz konusu ürünlerin Taraf ülkelerden biri menşeli olarak kabul edilip edilemeyeceği ve bu Yönetmeliğin diğer hükümlerine uygun olup olmadığı hususları açıkça belirtilir.

(3) Kontrol talebinin gönderildiği tarihin üzerinden altı aylık bir sürenin geçmesinin ardından, kontrol talebine ilişkin olarak ihracatçı gümrük idaresinden henüz bir yanıt alınmamışsa; ithalatçı Taraf gümrük idaresi, ihracatçı Taraf gümrük idaresine bir hatırlatma yazısı gönderir.

(4) İhracatçı ülke gümrük idaresinden, kontrol talebinin sonucuna ilişkin olarak talebin gönderildiği tarihten itibaren on iki ay içerisinde bir yanıt alınamaz veya alınan yanıt, kontrolü talep edilen belgelerin gerçekliğinin veya ilgili ürünlerin gerçek menşesinin tespitine imkan verecek ölçüde yeterli bilgi içermezse; talepte bulunan gümrük idaresi, istisnai durumlar haricinde, tercihli muamele tanınmasını reddedebilir.

(5) İthalatçı ülke gümrük idaresine ibraz edilen TUR-PAK Menşe İspat Belgesinin sonradan kontrol işlemine tâbi tutulması halinde, söz konusu belge kapsamı eşyanın kanuni vergisi ile tercihli vergisi arasındaki fark kadar nakit veya teminat mektubu alınarak, eşyanın gümrük işlemleri tamamlanır. İthalatçı ülke gümrük idaresi eşyayı, ithalat yasağına veya kısıtlamasına tâbi tutulmaması ve bir sahtecilik şüphesi bulunmaması kaydıyla, gerekli görülen her türlü idari tedbire tâbi olmak üzere ithalatçıya teslim edebilir. Sonradan kontrol amacıyla gönderilen menşe ispat belgelerinin, ihracatçı ülke yetkili makamınca doğruluğunun teyidi yapılarak geri gönderilmesinden sonra teminata bağlanan gümrük vergileri iade edilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Cezalar

MADDE 38- (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı fiiller hakkında Gümrük Kanunu, 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ile yürürlükteki ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Serbest bölgeler

MADDE 39- (1) Taraf ülke gümrük idareleri, nakliyeleri esnasında kendi ülkesi içinde bulunan bir serbest bölgeyi kullanan ve bir menşe ispat belgesi kapsamında ticarete konu olan eşyanın başka eşya ile değiştirilmemesinin veya hasara uğramasını önleyici normal işlemler dışındaki herhangi bir işleme tâbi tutulmamasının temini konusundaki her türlü tedbiri alır.

(2) Birinci fıkra hükümlerine istisna olarak, Taraf ülkelerden biri menşeli herhangi bir ürün, bir menşe ispat belgesi kapsamında bir serbest bölgeye ithal edilir ve bir işçilik veya işleminden geçirildiği takdirde, tatbik edilmiş olan işçilik veya işlemin bu Yönetmelik hükümlerine uygun olması koşuluyla, ihracatçının talebi üzerine yeni bir TUR-PAK Menşe İspat Belgesi, ilgili gümrük idaresi veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlar tarafından düzenlenir.

Sevkiyat halindeki veya antrepodaki eşyaya ilişkin geçiş hükümleri

MADDE 40- (1) Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olan ve Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte ihracatçı Taraf ülkeden ithalatçı Taraf ülkeye sevk halinde olan ya da ithalatçı Taraf ülkedeki antrepolarda veya serbest bölgelerde geçici depolanan eşyaya, ithalatçı Taraf ülkenin gümrük idaresine söz konusu tarihten itibaren on iki ay içerisinde, eşyanın 15 inci madde hükümleri çerçevesinde doğrudan nakledilmiş olduğunu gösteren belgelerle beraber ihracatçı ülkenin gümrük idaresince sonradan verilmiş bir TUR-PAK Menşe İspat Belgesi sunulması kaydıyla, Anlaşma hükümleri tatbik edilebilir.

Diğer hususlar

MADDE 41- (1) Bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanması bakımından bu Yönetmelikte yer almayan hususlar hakkında Gümrük Kanunu ile 7/10/2009 tarihli ve 27369 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 42- (1) Bu Yönetmelik 1/5/2023 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 43- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız.](#)